

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ 雷霆เวนชายแดนที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตำรวจ雷霆เวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจ雷霆เวนชายแดนที่ 42 กองบังคับการตำรวจ雷霆เวนชายแดน ภาค 4 กองบัญชาการตำรวจ雷霆เวนชายแดน ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเออร์เบอร์ก เพื่อให้การศึกษาด้านกว้างเป็นไปตามขั้นตอนเชิงข้อเสนอสาระของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
- ตอนที่ 2 หลักการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
- ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
- ตอนที่ 4 การจัดตั้งโรงเรียนตำรวจ雷霆เวนชายแดน
- ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 1 ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

เป็นที่ยอมรับกันว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสำคัญมากในการปฏิบัติงาน งานใดก็ตามถ้าผู้ปฏิบัติงานมีความพอใจในงานที่ทำอยู่ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและกระตือรือร้นที่จะกระทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจในงานที่ทำอยู่ ผลเสียก็จะเกิดแก่หน่วยงานหรือองค์การนั้นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 241) ความพึงพอใจในการทำงานมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์และการจูงใจโดยตรง ได้มีผู้ศึกษาด้านกว้างหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ พoSangBeP ดังนี้

ทฤษฎีสองปัจจัยของ เออร์เบอร์ก (Two – Factors theory of Motivation)

เออร์เบอร์ก มูสเนอร์ และซิดเดอร์แมน (Herzberg, Mausner and Snyderman 1959 : 113 – 115) ได้ศึกษาวิศวกรและนักบัญชี ประมาณ 200 คน จากโรงงานอุตสาหกรรม 11 แห่ง ในเมืองพิทท์สเบอร์ก รัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการสอบถามคนงานแต่ละคน เพื่อหาคำตอบว่าอะไรเป็นสิ่งที่ทำให้เขารู้สึกว่าชอบหรือไม่ชอบ ตลอดจนหาเหตุผลจาก

การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และได้สรุปว่ามีปัจจัยดังกล่าวสองปัจจัย คือ ปัจจัยกระตุ้น (Motivation factors) และปัจจัยค้าจูน (hygiene factors)

ปัจจัยกระตุ้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง การชูงใจให้คนชอบและรักงาน เป็นตัวสร้างความพอใจให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วยความสำเร็จของงาน การยอมรับบันทึก ความก้าวหน้าในตำแหน่งการทำงาน ลักษณะของงานและความรับผิดชอบ

ปัจจัยค้าจูน เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้การปฏิบัติงานของบุคคลห่างไกลจากผลลัพธ์ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายและการบริหาร การปกคล้องบังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา เงินเดือน ฐานะตำแหน่งหน้าที่การทำงาน และความปลอดภัยมั่นคงในการทำงาน

นอกจากนี้ เออร์เซเนอร์ก ยังพบว่าสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและสิ่งที่เกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทั้งสองด้านแยกออกจากกัน โดยไม่มีความสัมพันธ์กันเลย กล่าวคือความพึงพอใจด้านชูงใจไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้คนเกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ถึงแม่จะขาดด้านนี้ แต่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานได้ถ้าขาดหรือทำให้เสื่อมลงในด้านนี้ แต่ถ้าปัจจัยนี้คงมีอยู่ก็มิได้หมายความว่าคนจะพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เพียงแต่จะลดความไม่พึงพอใจในขณะหนึ่งเท่านั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเออร์เซเนอร์ก ทั้งปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้าจูน มีผู้ที่มีความเห็นสอดคล้องสนับสนุนองค์ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความสำเร็จของงาน หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จอย่างดี ความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นคั่นคั่นผลงาน สำเร็จขาดไม่เกิดความประปานปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้นอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2523 : 66) ได้กล่าวว่าความสำเร็จของงาน เมื่อลักษณะของงานและความรับผิดชอบทำให้สมบูรณ์แล้วความสำเร็จของงานก็จะมีผลสมบูรณ์ไปด้วย และถ้าความรับผิดชอบได้ทำอย่างเต็มที่แล้ว ก็หวังได้ว่าบุคคลจะพยายามทำงานนั้นไปสู่ความสำเร็จ

เฉลิมเพล่ อจลันนท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จที่ได้รับเมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกว่าเขาทำงานสำเร็จหรือมีความต้องการที่จะทำงานให้สำเร็จ สิ่งที่จำเป็นคือ งานนั้นควรเป็นงานที่ท้าทายความสามารถ แรงจูงใจที่เกี่ยวกับความสำเร็จของงานประกอบด้วยสองสิ่ง คือ ระดับของแรงจูงใจในความสำเร็จและความสามารถในการทำงานนั้น

เมธี ปิลันชานนท์ (2525 : 120 - 121) ได้กล่าวว่า การประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานเกิดจากบุคคลมีความพึงพอใจและได้รับคำตอบสองชนิด คือ ความคาดหวังของบุคคลที่โรงเรียนต้องการและความคาดหวังของบุคคลจะได้จากวัดอุหรือรางวัลทางอารมณ์ ซึ่งจะสร้างความรู้สึกที่ดีเป็นการตอบแทน

ธงชัย สันติวงศ์ (2530 : 262) ได้กล่าวว่า คนที่มีความต้องการประสบผลสำเร็จสูงโดยมากจะนิยมตั้งเป้าหมายของงานไว้ก่อนข้างสูง คนเหล่านี้ต้องการจะทำงานให้ได้ผลดี ศักดิ์ดงเองและมีความมุ่งมานาดปรารถนาที่จะทำงานนั้นๆ สำเร็จ ได้ด้วยฝีมือของตนเอง บุคคลเหล่านี้จะสนใจถึงความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้มากกว่าที่จะคำนึงถึงรางวัลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการทำงานนั้น บุคคลเหล่านั้นจะมีบุคลิกลักษณะเด่นอยู่ สามประการ ประการที่หนึ่งจะตั้งเป้าหมายงานที่ยากและท้าทาย ประการที่สอง ต้องการทราบถึงความก้าวหน้าของงานแต่ละขั้นว่าเป็นไปตามที่ได้ตั้งไว้เพียงใด และจะไม่ชอบทำงานยาวนานเรื่อยเปื่อยโดยไม่จดจบสิ้น โดยไม่อาจเห็นหัวใจคุณค่าหรือความสำเร็จของงานที่จะกระทำ ประการที่สาม คนกลุ่มนี้จะต้องการควบคุมผลการทำงานที่เกิดจากตน ได้ทุ่มเทกำลังพยายามไปและจะไม่ชอบอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้หนึ่งผู้ใด รวมทั้งการไม่ชอบทำงานประเภทที่ขึ้นอยู่กับโชคหรือที่คาดการณ์ผลไม่ได้

สรุปว่า ความสำเร็จของงาน คือ การที่บุคคลสามารถทำให้งานที่รับผิดชอบได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือสามารถแก้ไขปัญหาการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จเป็นสำคัญ

2. ด้านการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชาเพื่อนผู้นำของรับคำปรึกษาหรือจากบุคคลจากหน่วยงาน การยอมรับนี้อาจเป็นการยกย่องชมเชยแสดงถึงความมุ่งมั่น ความสามารถในการให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่นใดที่ส่อให้เห็นถึงความยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานอย่างหนักอย่างใด บรรลุสำเร็จการยอมรับนับถือจะแฟงอยู่ในความสำเร็จในงานด้วยดี

เฉลิมเพล่อ ฉะนันท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า การยอมรับนับถือ มีหลายรูปแบบ เช่น การชมเชยด้วยคำพูดหรือการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร การให้การเสริมแรงบอชๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้เกิดแรงจูงใจต่อเนื่องกันไป

สมพงษ์ เกณฑ์สิน (2523 : 298) ได้กล่าวว่า มีลักษณะนமธรรม เป็นวิธีการที่ชักนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงจูงใจ เมื่อได้เข้าไปทำงานที่ได้แต่งไว้ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในองค์การส่วนมากว่าเราเป็นพวงพ้อง ทำให้มีกำลังใจเป็นสุขในการทำงาน ซึ่งกล่าวได้ว่าเกิดจากการได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น

นพพงษ์ บุญจิตรคุลช์ (2530 : 119) ได้กล่าวว่า การยอมรับนับถือ คือ ความศรัทธา และเชื่อถือของบุคคล ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลในหน่วยงานร่วมกันทำงานได้ผลดี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2523 : 66) ได้กล่าวว่าการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานขอคำปรึกษา หรือบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้อาจเป็นการยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่นใดที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างได้สำเร็จ

จากแนวคิดข้างต้นการยอมรับนับถือ คือ การได้รับการยกย่อง ชมเชย การแสดงความยินดี การได้รับความไว้วางใจ การได้รับการเชื่อถือ การยอมรับเป็นพวกพ้อง การได้รับการสนับสนุนหรือการได้รับกำลังใจจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาเมื่อการปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ

3. ลักษณะของงาน หมายถึง งานที่น่าสนใจเป็นงานที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ ความท้าทายให้ต้องลงมือทำ หรือเป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้โดยลำพัง เพียงคนเดียว

เฉลิมเพล่ อจลันนท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับการได้ปฏิบัติงานที่พึงพอใจด้วย ลักษณะของงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ปฏิบัติจะต้องท้าทายความรู้ ความสามารถ ไม่ซ้ำซากจำเจ และสร้างความรู้สึกก้าวหน้าในอาชีพการทำงาน

เสนาะ ติยะร์ (2525 : 251 - 252) ได้กล่าวว่า การจัดลำดับความต้องการของบุคคลที่หวังจะได้จากการว่าสภาพการทำงานที่ดีปลอดภัย สะดวก หรูหรา เป็นต้น เป็นลักษณะของงานที่บุคคลพึงพอใจ

สรุปว่า ลักษณะของงาน คือ รูปแบบของงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ งานที่ตรงกับความรู้ความสามารถน่าสนใจท้าทายให้อياกทำความยากง่ายของงาน เป็นลักษณะงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนสำเร็จโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย

4. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานมีอำนาจและมีอิสระในการรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

เฉลิมเพล่ อจลันนท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานของเขาระหว่างให้เข้ารู้สึกผูกพัน บุคคลต้องมีโอกาสที่จะรับผิดชอบด้านเกิดความรับผิดชอบขึ้นแล้วการถูกควบคุมจากภายนอกและลดลง

ธงชัย สันติวงศ์ (2519 : 114) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึงข้อผูกพันของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอันสืบเนื่องมาจากการได้รับมอบหมายหน้าที่ให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

จุดสำคัญของความรับผิดชอบคือข้อผูกพัน ความรับผิดชอบเกิดขึ้นได้เนื่องจากสาเหตุความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ความรับผิดชอบเป็นข้อผูกพันที่มีลักษณะต่อเนื่องกันไปหรือสืบสุดลงด้วยการที่ได้กระทำที่ได้รับมอบหมาย

จำนง สมประสang (2520 : 114) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบของหัวหน้าไว้ 2 ประการ ประการแรก ต้องมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาและบำรุงระดับของความมีประสิทธิภาพระหว่างบุคคลในปีครองไว้ให้อยู่ในระดับที่สูงที่สุดเท่าที่จะสูงได้

หวาน พินธุพันธ์ (2528 : 134) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ การที่บุคคลรับหน้าที่ใดมาแล้วจะหากบันทุกหน้าที่อย่างดีที่สุด โดยไม่ทอดทิ้งแม่จะมีอุปสรรคก็ตามและยินดีรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำผิดพลาด

ประชุม รองประธาน (2528 : 231) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของผลงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยที่ผลงานนั้นจะมีข้อจำกัดว่าผู้ปฏิบัติงานสามารถควบคุมได้ เช่น เสนียกนักงานควรสามารถที่จะเก็บเอกสารได้อย่างมีระเบียบและมีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

สรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นภาระหน้าที่และความผูกพัน ที่ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ได้รับมอบหมายต้องปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

5. ความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน หมายถึง การได้รับเลื่อนขั้นหรือตำแหน่งที่สูงขึ้นในองค์การ การมีโอกาสให้การศึกษาความรู้เพิ่มเติม หรือได้รับการฝึกอบรม

เฉลิมแห่ง ใจตะนันท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า แต่ละบุคคลได้รับความก้าวหน้าโดยการพัฒนาให้เกิดทักษะใหม่ๆ มีความสามารถและเติมใจที่จะเพิ่มพูนความรู้

ศุภวรรณ พันธุ์บูรณะ (2545 : 35) ได้กล่าวว่า โอกาสในความก้าวหน้าในงานจะมีส่วนให้บุคคลมีความผูกพันต่องค์กรมากขึ้น

เสนาะ ติยะ (2525 : 251) ได้กล่าวว่า พนักงานส่วนใหญ่เข้ามาร่วมในองค์การ เพราะมีความหวังว่าเขาจะได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นเรื่อยๆ จนถึงระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ

สมยศ นาวีการ (2525 : 434 - 435) ได้กล่าวว่า โอกาสความก้าวหน้าในตำแหน่งการทำงานเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะชูงใจให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

สรุปว่า ความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน คือ การที่บุคคลมีโอกาสได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น รวมทั้งโอกาสเข้ารับการอบรมดูงานและศึกษาต่อให้ได้ดูดีสูงขึ้นหรือได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของตนเอง

6. เงินเดือน หมายถึง เงินหรือรายได้ที่จะได้รับเป็นค่าตอบแทนแรงงานเป็นรายเดือน และถือเป็นรายได้ประจำ

เฉลิมเพล่า อจฉริณันท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า ผลกระทบจากการทำงานซึ่งอาจจะเป็นในรูปของค่าจ้าง เงินเดือนหรือสิ่งอื่นๆ ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน

ลีลา สินานุตระห์ (2530 : 116) ได้กล่าวว่า เงินเดือน หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลได้รับเป็นค่าตอบแทนการทำงานถือเกณฑ์จ่ายเหมารายเดือน เป็นรายได้ประจำเรียกว่าเงินเดือนประจำ

เสนาะ ดิยะร์ และคนอื่นๆ (2525 : 253) ได้กล่าวว่า สิ่งแรกที่คนหัวจะได้รับจากการที่ได้ร่วมกับองค์การ คือ ค่าตอบแทนที่เป็นเงินสด

พงษ์อน วงศ์สารศรี (2532 : 52) ได้กล่าวว่า เงินเดือน หมายถึง เงินเดือนที่ข้าราชการได้รับเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติราชการ มีลักษณะเป็นการเหมาจ่ายเป็นรายเดือนโดยไม่คำนึงถึงจำนวนวันหรือจำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงาน

สรุปว่า เงินเดือน หมายถึง เงินค่าจ้างที่ได้รับประจำเดือนรวมทั้งเงินตอบแทนและเงินสวัสดิการที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ เงินช่วยเหลือบุตร ค่ารักษาพยาบาล ตลอดจนสวัสดิการประเภทต่างๆ

7. นโยบายและการบริหาร หมายถึง แนวทางกร้างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องนำทางสำหรับการกระทำต่างๆ เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ ประชุม รอดประเสริฐ (2528 : 9) ได้กล่าวว่า นโยบายและการบริหารเป็นสิ่งที่บ่งชี้ความตั้งใจของผู้บริหารว่าการทำหรือไม่ควรทำ กิจกรรมใดในอนาคต หรือในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และเป็นแนวคิดอันน่าจะนำไปสู่ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกัน มีมาตรฐานเดียวกัน มีความต่อเนื่องกัน นโยบายที่มีลักษณะอย่างนี้

ประการที่หนึ่ง นโยบายจะชี้แนวทางในการปฏิบัติงานขององค์การบรรลุถึงเป้าที่กำหนดไว้และจะบอกให้ทุกคนที่หน่วยงานได้รับแนวทางโดยรวมขององค์การ

ประการที่สอง นโยบายจะต้องเป็นข้อความที่เข้าใจง่ายและควรเป็นลายลักษณ์อักษร

ประการที่สาม นโยบายจะชี้ให้เห็นถึงเงื่อนไขที่จำกัดและช่องทางในการปฏิบัติงานในอนาคต

ประการที่สี่ นโยบายสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นอย่างมีเหตุผล

ประการที่ห้า นโยบายจะต้องเป็นผลสามารถนำไปปฏิบัติได้

ประการที่หก นโยบายต้องได้รับการทบทวนและตรวจสอบเป็นระยะ นโยบายที่ดี ย่อมทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจถูกต้อง เป็นการควบคุม ขั้นพื้นฐานของการบริหารงาน ทำให้เกิดการประสานงานในการปฏิบัติ และช่วยลดเวลา ที่ต้องใช้

ในการตัดสินใจ แม้จะมีความเชื่อของรับกันโดยทั่วไปว่า นโยบายเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนดขึ้น แต่เป็นที่เข้าใจกันดีในกลุ่มผู้บริหารว่า นโยบายเป็นสิ่งที่ใช้ไม่ได้ ถ้านโยบายนี้น ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ และขาดความรู้ ความเข้าใจที่จะนำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง เมื่อนโยบายมีความชัดเจนทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่แล้ว มีความเข้าใจกัน ทำงานร่วมกันด้วยความสุขและมีความพึงพอใจ และมีผลกรอบต่อประสิทธิภาพขององค์การ โดยส่วนรวม

เคลินเพ่า อาจานันท์ และคณะ (2545 : 68 - 70) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการจัดลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ของการทำงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นนโยบายทั้งหมดของหน่วยงาน ตลอดจนความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายนั้น

สรุปว่า นโยบายและการบริหาร เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ การกระจายงานให้รับผิดชอบตามความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน มีวิธีการในการดำเนินงานที่บูคลากรทุกฝ่ายมีความเข้าใจ และยึดหลัก การบริหารงานที่ถูกต้องมีเหตุผล

8. ความสามารถในการร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หมายถึง เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมที่เรียกว่าองค์ประกอบปัจจัยค้าจุนของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การประสานความร่วมงานและผู้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ซึ่ง เสธ.ยร. เมลลิงอร์วัม (2526 : 149 - 150) กล่าวว่า เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยงานเพื่อสร้างความเจริญมั่นคงให้กับหน่วยงาน การสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงานควรมีการวางแผนเป็นสำคัญ คือสร้างความเข้าใจในตัวบุคคล การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ การประสานข้อขัดแย้งในหน่วยงาน ให้ความเป็นกันเองให้สั่ง楚 ใจที่เป็นเงินในโอกาสต่างๆ ตามความเหมาะสมของงาน โดยการใช้ระบบคุณธรรม การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น ได้นั้น สรุพันธ์ ยันต์ทอง (2525 : 42 - 3) ได้กล่าวว่า ขึ้นอยู่กับการวางแผนตัวของผู้บริหารเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้บริหารต้องปฏิบัติตามให้เป็นที่น่าเดื่อง ใส่สัตย์ เข้าใจผู้อื่น เปิดเผย มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานชະลอ ธรรมศิริ (2530 : 520 - 523) ได้กล่าวว่า มีแนวความคิด ๕ ประการ ในเทคนิคการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากในหมู่นักบริหารของประเทศไทย

1) รู้จักความคุณอารมณ์ตนเอง จะต้องอยู่บนหลักเหตุผลไม่ควรใช้อารมณ์ทำให้เกิดความเสียหายได้

2) รู้วิธีเสริมกำลังใจ ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนต้องการกำลังใจในการปฏิบัติงาน ต้องการยอมรับและยกย่องจากผู้บังคับบัญชา เช่นเอาใจเขามาใส่ใจเรา เอาใจใส่รับรู้ความยากลำบากและรับรู้ปัญหาในการทำงาน

3) รู้จักให้รางวัล การยกย่องชมเชย การตอบแทนน้ำใจผู้ได้บังคับบัญชาเป็นสิ่งจำเป็นบางครั้งอาจเป็นสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ก็ได้

4) ชี้แจงความเคลื่อนไหวของงานให้ทราบ นโยบาย เป้าหมาย แผนงานและกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทุกคนจะได้รับความเคลื่อนไหวและให้ความร่วมมือและช่วยเหลือแก้ปัญหาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

ศุภวรรณ พันธ์บูรณะ (2542 : 37) พบว่าการการเกี่ยวข้องกับสังคมกับเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร เพราะการได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานทำให้บุคคลเกิดความผูกพันกับองค์กร

นงเยาว์ แก้วมรกต (2542 : 31) ทำการศึกษาความผูกพันขององค์กรต่อองค์กรของพนักงานบนสั่ง จำนวน 114 คน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในทางบวก ได้แก่ อายุงาน ลักษณะงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

อวยพร ประพุติธรรม (2537 : 100) พบว่าการช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชา มีความผูกพันกับความผูกพันต่อองค์กร

เฉลิมเพล ใจดันนัท และคณะ (2545 : 68 - 70) กล่าวว่า การประทับตราด้วยความผูกพันอื่นๆ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชาในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

สรุปว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หมายถึงความสามารถทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ได้อย่างพอใช้ทั้งสองฝ่าย

๙. สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน จำนวนคน ความสะอาด ความเหมาะสมเพียงพอในเรื่องสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ลักษณะอาคาร สิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในการทำงาน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2523 : 69)

เฉลิมเพล ใจดันนัท และคณะ (2545 : 68 - 70) กล่าวว่า สภาพที่เหมาะสมในการทำงาน ความสะอาดสวยงามในการทำงาน ร่วมทั้งผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน คือ สภาพที่เอื้ออำนวยต่อความสะอาดสวยงาม และคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

10. การปักธงบังคับบัญชา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา กับผู้ได้บังคับบัญชา ในขณะเดียวกันก็สร้างบรรยายกาศให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานอย่างเต็มที่ ผู้บริหารคงจะต้องรู้จักใช้วิธีการต่างๆ โดยเฉพาะการรู้จักสร้างน้ำใจใน

การทำงานและรู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ดี (พนัส หันนาคินทร์ 2526 : 196) สูรพันธ์ ขันต์ทอง (2525 : 88) ได้กล่าวว่า ใน การปักครองบังคับบัญชาจะต้องมีคุณลักษณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง พิจารณาทุกอย่างให้เหมาะสมกับปริมาณงานและความรับผิดชอบ เมธี ปีลันธนาณท์ (2525 : 52) ได้เสนอวิธีการปักครองและบังคับบัญชาความมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ประการแรก ให้ครูประจำจัํกย์ใน ความเป็นเหตุเป็นผลมิใช่เพื่อปักครองอย่างเดียว ประการที่สอง นโยบายที่กำหนดขึ้นให้เป็นเหตุ เป็นผลมิใช่สูงแต่ลงโทนครู ประการที่สาม ต้องเป็นรูปของ การเสนอแนะมากกว่าที่จะเป็นสิ่ง ผูกมัดให้ต้องทำ ประการที่สี่ ให้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนแก่คณะ ครุศาสตร์ความเป็นจริง ประการที่ห้า ให้คณะครุมีโอกาสสนทนากับติดต่อ กันอย่างเปิดเผย ประการ ที่หก จัดวางรากฐานเลื่อนขึ้นเลื่อนต่ำหน่ง และให้ความดีความชอบอย่างกระจ่างชัด ประการที่เจ็ด จัดให้คณะครุได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนนโยบายการดำเนินงาน การปักครองบังคับบัญชาเป็น หน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับอำนาจ หน้าที่ในการปักครองบังคับบัญชา ในบทบาทหน้าที่นี้เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารซึ่ง ทรงชัย สันติวงศ์ (2530 : 377) กล่าวว่า ในการสั่งการใดๆ ผู้บริหารย่อมมีความประสงค์อย่างหนึ่ง คือ อยากรู้ว่าให้ผู้ได้บังคับบัญชาแสดงพฤติกรรมที่ดี อย่างได้เห็นผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำสั่ง ทำงานอย่างขยันแข็งและหุ่มเหี้ยให้กับองค์การเต็มประสิทธิภาพ สิ่งที่เป็นที่น่าสนใจของผู้บริหาร จึงอยู่ที่การพยายามเข้าใจถึงกลไกของพฤติกรรมว่ามีลักษณะอย่างไรและเพื่อที่จะให้สามารถ ควบคุมพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชาได้เสมอ การศึกษาทำให้ทราบรายละเอียดของการชูง ใจ ยอมเท่ากับทำให้ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำสามารถดักจูง กำกับหรือผลักดันให้พฤติกรรม ในการทำงานเป็นไปอย่างประสิทธิภาพสูงสุดได้เสมอ ลักษณะการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นกระบวนการที่ผู้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชาร่วมกัน พิจารณากำหนดเป้าหมายต่างๆ โดยจะมีการกำหนดขอบเขตสิ่งที่ต้องรับผิดชอบในรูปของผลงาน ที่ต้องการให้ผู้ปฏิบัติรับไปปฏิบัติ และด้วยเป้าหมายที่รับผิดชอบนี้เองผู้ปฏิบัติจะใช้เป็นแนวทาง สำหรับปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในหน่วยงานของตน ตลอดจนใช้สำหรับการประเมินผลงานที่ได้ ปฏิบัติไปแล้วด้วย

สรุปได้ว่า การปักครองบังคับบัญชา คือ ความสามารถบริหาร โดยการใช้ศาสตร์ และศิลป์ในการทำงานร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในอันที่จะให้ การปฏิบัติงานบังเกิดผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 หลักการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ประสิทธิผลของงานย่อมเกิดจากการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ทำงานนั้น การปฏิบัติงานที่ได้ผลดีมีประสิทธิภาพย่อมเกิดจากผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานที่ทำจะช่วยให้เกิดการกระตือรือร้นในการทำงานได้มาก ในทางตรงกันข้ามหากเกิดความไม่พึงพอใจในงานแล้วย่อมก่อให้เกิดผลเสียหาย ทำให้คนไม่สนใจงาน ไม่กระตือรือร้น ผลผลิตของงานตกค่าลง หากหน่วยงานได้สนองความต้องการแก่ผู้ปฏิบัติงานทั้งทางร่างกายและจิตใจจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจมีความสุขกาย สุขใจ รักงาน และปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความรู้ ความสามารถ จนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ได้ การสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องทราบนักเป็นสำคัญ

สมคิด บางโน (2525 : 23 - 24) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร ในหน่วยงาน สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา การทักทายพูดคุย ในโอกาสต่างๆ ด้วยความเห็นอกเห็นใจ เป็นที่พึงเมื่อเขามีปัญหา หาโอกาสช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส อ่านนาย มีพฤติกรรมแสดงให้บุคคลรู้สึกว่าเป็นพากเดียวกัน

2. พยายามจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงานให้ดี สถานที่ทำงานสะอาดสวยงาม อากาศถ่ายเท ได้สะดวก แสงสว่างเพียงพอ ตลอดจนบริการน้ำดื่มน้ำใช้ ห้องน้ำสะอาดเพียงพอ

3. ความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ต้องให้บุคลากรมีความมั่นใจอยู่เสมอว่า ตำแหน่งหน้าที่ที่ตนดำรงอยู่นั้นมีได้เปลี่ยนแปลงหรือล้มเลิกเมื่อใดก็ได้ ซึ่งข้อนี้มักมีปัญหาอยู่เสมอ เพราะผู้บริหารบางคนชอบทำตามใจตนเอง เช่น ข้ายกตำแหน่งผู้ใต้บังคับบัญชาตามความพอใจ พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจอย่างยิ่ง

4. บุคคลที่ทำงานทุกอาชีพย่อมต้องการความก้าวหน้าและความทะเยอทะยาน ผู้บริหาร ต้องสนับสนุนให้ก้าวหน้ามากที่สุด เงินเดือน การเดือนตำแหน่งหน้าที่ การอบรมดูงานและการให้ศึกษาต่อ

5. สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นในองค์การ ให้รู้จักรัก และหวงแหนหน่วยงาน เกิดความภาคภูมิใจในหน่วยงาน และมีการยกย่องชูเชยผลงานที่เขาประสบความสำเร็จ และหน่วยงานควรมีลักษณะ เช่น มีเครื่องหมาย และเพลงประจำองค์การ

6. รายได้ที่เหมาะสมกับงาน เพื่อไม่ให้เดือดร้อน ให้เหมาะสมกับฐานะ และอัตราภาพ การจัดสวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อญูก่อนๆ ที่นอกเหนือจากเงินเดือนและสิทธิพิเศษต่างๆ ควรจัดให้รวดเร็วทันกับความต้องการ

7. ผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรม ต้องยึดหลักความรู้ ความสามารถของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญ ได้แก่ เห็นแก่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่สามารถตั้งใจจริงต่อการทำงาน มีความประพฤติดีต่อทุกคนและทุ่มเท การทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน

กิติมา ปรีดีพิลักษณ์ (2529 : 331 - 332) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารที่ไม่ใช่ข้อบ่งชี้ ไปกว่าองค์ประกอบอื่นๆ หากที่ได้เกิดความพึงพอใจขึ้น แล้วที่นั่นเต็มไปด้วยความร่วมมือและตั้งใจทำงานให้กับหน่วยงานอย่างเต็มที่ ดังนั้นในการสร้างบรรยากาศในการทำงานเป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำ เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานต่อไป การสร้างบรรยากาศในการทำงานส่วนใหญ่แล้วจะเน้นในเรื่องการตอบสนองความต้องการของบุคคล ในหน่วยงานที่พึงมีดังนี้

1. ต้องรู้และเข้าใจความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อจัดงานให้ถูกต้อง
2. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน
3. การมอบหมายงานต้องชัดเจน
4. มีเทคนิคในการควบคุมงาน
5. ให้ทุกคนได้ทราบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน
6. จัดงานที่ท้าทายและริเริ่มงานใหม่ๆ ให้ดำเนินการ
7. จัดเวลาให้เหมาะสมเพื่อเป็นการลดความเบื่อหน่าย
8. ส่งเสริมให้ใหม่สภากาชาดการทำงานที่ดี
9. การบริหารงานด้วยความเที่ยงตรง
10. ให้ทุกคนให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี
11. ให้ความมั่นใจในชีวิต และความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่
12. ยกย่องเชยแก่ผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดีเด่น
13. ให้ทุกคนได้รู้จักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของคณะ
14. จัดสวัสดิการต่างๆ ภายใต้เงื่อนไขของค่าใช้จ่าย

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ย่อมขึ้นจากปัจจัยที่เป็นเครื่องชูงใจ หากมีปัจจัยเป็นเครื่องชูงใจมาก ย่อมเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติมาก การชูใจในการปฏิบัติงานเป็นการสร้างแรงโน้มน้าวจิตใจให้มีคนมีความรู้สึกผูกพันกับงาน อย่างปฏิบัติงานพร้อมจะทุ่มเท และเสียสละเวลาเพื่องานและหน่วยงาน

ตอนที่ ๓ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงาน การปฏิบัติงานใดๆ ให้สำเร็จไปได้ด้วยดีแล้วนั้น ผู้ที่ปฏิบัติงานต้องมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น ตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติตอยู่ งานนั้นจะดำเนินไปอย่างรบกวนหรืออาจไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ต้องกระทำให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคน

ความหมายของความพึงพอใจ

มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ท่านด้วยกันดังนี้

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2542 : 28) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึงความรู้หรือทัศนคติที่ดีเป็นไปตามความคาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามตลอดไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543 : 30) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่ดี หรือความประทับใจที่มีต่อการกระทำการของบุคคลหรือการทำงานนั้นๆ

จันทรاني สงวนนาม (2533 : 79) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติงานที่ได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ ทำให้บุคคลมีความกระตือรือร้น มีความสุข มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ มีการเสียสละ อุทิศแรงกาย แรงใจ ซึ่งจะส่งผลถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์การด้วย

สมยศ นาวีการ (2524 : 39) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ คือ ความต้องการที่แท้จริงของบุคลากรเพื่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งภายในได้สถานการณ์การทำงาน หากบุคคลได้ก้าวต่อไป ได้เลื่อนตำแหน่ง ได้รับการยกย่อง ยอมก่อให้เกิดความพึงพอใจแต่ถ้าหากได้รับการตำหนิหรือการลงโทษแบบต่างๆ ยอมก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้น

สมรภูมิ ชวัญคุณ (2530 : 9) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าความพึงพอใจ เป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคลากรอันเกิดจากทัศนคติที่มีต่อคุณภาพและสภาพของหน่วยงาน อันได้แก่ การจัดองค์การ การจัดระบบงาน การดำเนินงาน สภาพแวดล้อมของการทำงาน ประสิทธิภาพของหน่วยงาน ตลอดถึงการบริหารงานบุคคล ซึ่งคุณภาพและสภาพของหน่วยงาน ดังกล่าวมีผลกระทบต่อความต้องการของบุคคลและกระทบต่อความพึงพอใจของบุคลากร ในนั้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขที่ได้รับ การตอบสนองความต้องการที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ หรือกระตุ้นให้มีความมุ่งมั่น มีขวัญและกำลังใจ

อันเกิดจากความสำเร็จของงาน การได้รับผลตอบแทนเป็นที่พอยามีความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ มีความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงานและได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

จากรูธรรม เสาร์สุวรรณ (2518 : 16) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติงานถ้าองค์กรหรือหน่วยงานสามารถจัดบริการสนองความต้องการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติงานได้รับความพึงพอใจ เขาจะจะรักงานและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากองค์กรใดหรือหน่วยงานใดไม่สามารถจัดบริการสนองความต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดการเบื่อหน่าย ไม่อยากทำงาน และอาจลาออกจากงานในที่สุด

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วย่อมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติงาน ถ้าผู้ปฏิบัติงานได้ตอบสนองในสิ่งที่เขาต้องการ ผลที่เกิดขึ้นคือ การเพิ่มความสนใจในงานมากขึ้น การเพิ่มความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น การเพิ่มผลงานในการผลิตสูงยิ่งขึ้น

กล้า ทองขาว (2533 : 2) ได้กล่าวว่าเมื่อได้กีดามที่บุคลไม่มีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ หรือรู้สึกว่างานที่ทำอยู่ไม่เหมาะสมสมกับความรู้ความสามารถของตนเองก็จะมีความรู้สึกไม่นั่นใจที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ ไม่พยายามต่อสู้ปั่นป่วนต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุถึงจุดหมาย

กิตินา ปรีดีศิลป. (2529 : 332) ได้กล่าวว่า หากคนงานมีความพึงพอใจในการทำงานแล้วจะมีพุทธิกรรมที่เอาใจใส่ต่อการทำงาน ขยันติดตามผลงาน มีความสามัคคีไม่ขาดหรือหยุดงานโดยไม่จำเป็น ยอมเสียสละ ดังนั้นหากคนงานมีความพึงพอใจในการทำงานแล้วหน่วยงานนั้นจะมีประสิทธิภาพในการทำงาน

นิกม พรมย้อย (2529 : 12) ได้กล่าวว่า หากผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานผลที่เกิดขึ้นคือการเพิ่มความสนใจในงานมากขึ้น การเพิ่มความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานมากขึ้น และการเพิ่มผลงานในการผลิตสูงยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดความสุขกาย สุขใจ ในการทำงานผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความจริงกักษณ์ต่อหน่วยงานจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของงาน บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

มาตรการวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

โยธิน ศันสนยุทธ (2533 : 56 - 57) ได้กล่าวว่า ในการพิจารณาความดีความชอบในด้านงานควรพิจารณาความพอใจในชีวิตควบคู่ไปด้วยเพื่อเปรียบเทียบทั้งสองภาพ ความพอใจในงานและความพอใจในชีวิต มักจะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด จึงพิจารณาความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานและผลผลิต เคยเชื่อกันว่าความพอใจในงานที่ทำให้เกิดผลผลิตสูง หรือปานกลาง หรือต่ำก็ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน กับผลผลิตจึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อน เพราะมีด้วยประหว่างกตางมากมาย เช่น รางวัล และค่านิยมของสังคม เป็นต้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับตัวแปรอื่นๆ นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในงานกับผลผลิตแล้ว ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในงานกับตัวแปรอื่นๆ ด้วยดังนี้

2.1 การเปลี่ยนงานและการขาดงาน ความพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนงานสูง กล่าวคือ ความพึงพอใจในงานต่ำมาก ทึ้งงานเดิมไปหางานใหม่และการขาดงานก็ เช่นเดียวกัน ถ้าคนพอใจในงานต่ำก็มีแนวโน้มที่จะขาดงานบ่อยขึ้น

2.2 อายุ ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจในงานมักปรากฏในลักษณะที่ว่า เมื่อคนอายุมากขึ้นย่อมมีแนวโน้มที่จะรู้สึกมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น เพราะการปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ความสามารถ

2.3 อาร์ชิพ ความสัมพันธ์ระหว่างอาร์ชิพและความพอใจในงานมักจะเป็นลักษณะที่ว่า งานอาร์ชิพระดับสูงให้ความพอใจในงานสูงกว่างานอาร์ชิพระดับต่ำๆ

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นการวัดความพึงพอใจในงาน ได้ในระดับหนึ่ง แต่สำหรับมาตรการวัดความพึงพอใจจริงนั้น อาจทำได้โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. ใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมกันแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยขอร้องให้คนงานหรือที่เราต้องการให้แสดงความคิดเห็นทำเครื่องหมายในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามโดยอิสระ อาจจำความพึงพอใจด้านการบริหารงาน การควบคุม ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเงื่อนไขต่างๆ ในการทำงาน รางวัลทางเศรษฐกิจ การเลื่อนขั้นและสภาพอื่นๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจในงานทางตรง ได้ทางหนึ่งแต่ต้องอาศัยกลวิธี และเทคนิคมากพอสมควร ไม่ เช่นนั้นแล้วอาจจะไม่ได้ข้อเท็จจริง แต่ถ้ามีเทคนิคที่ดีก็จะประหับด และได้ประโยชน์มากที่เดียว

3. การสังเกต เป็นวิธีการที่สามารถทราบความพึงพอใจในการทำงาน ได้อีกวิธีหนึ่ง โดยสังเกตพฤติกรรม การพูด กริยาท่าทาง แต่ต้องกระทำอย่างจริงจังและมีระเบียบแบบแผน

4. การปฏิบัติการวิจัย เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ได้นำเอาความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ มาประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทางการบริหาร ในรูปที่สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ อันเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

จากมาตรการวัดความพึงพอใจในการทำงานดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีหลายวิธีที่จะเลือก วิธีใดก็แล้วแต่ความสะดวกและเหมาะสมกับสถานการณ์ อย่างไรก็ตามควรจะคำนึงว่าวิธีที่จะเลือกใช้จะต้องสามารถวัดสภาพจิตใจในการทำงานได้ และการวัดก็ควรจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างในการที่มีผู้ปฏิบัติงานมากๆ ซึ่งจะได้ผลมากขึ้น

ตอนที่ 4 การจัดตั้งโรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น

การดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นเพื่อสอนหนังสือแก่ชาวเขาและประชาชนไกคอมมูนิตี้ ได้ดำเนินการจากหมู่บ้านหนึ่งไปสู่หมู่บ้านหนึ่งกระชาขไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยมีศักยภาพที่จะดำเนินการในเฉพาะพื้นที่ที่หันน่วงงานซึ่งรับผิดชอบด้านการศึกษา พื้นฐาน ไม่สามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้และประชาชนในพื้นที่ มีความต้องการให้จัดตั้งโรงเรียนเท่านั้น และเมื่อข้าราชการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นได้จัดตั้งโรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น จึงแล้วการดำเนินการเรียนการสอน การพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนพื้นที่จัดตั้งโรงเรียน ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมที่ดีขึ้นปราศจากภัย คุกคามจากการก่อการร้ายใดๆ และเมื่อหันน่วงงานที่รับผิดชอบโดยตรงมีความพร้อมที่จะรับไปดำเนินการต่อไปได้ กองบัญชาการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นก็จะมอบหมายโรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น ดังกล่าวให้กับหน่วยงานนั้นไปดำเนินการต่อไป

โรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นในสังกัด กองกำกับการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นที่ 42 กองบัญชาการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น ภาค 4 กองบัญชาการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น ในปัจจุบันมี ทั้งหมด 4 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นบ้านควนเมือง ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลล่วงอ่าง อำเภอ ชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้าราชการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น จำนวน 14 นาย ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจำนวน 1 คน ในปัจจุบัน ร้อยตำรวจโท สถาด สังข์ทองจิน ทำหน้าที่ครูใหญ่ (โรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นบ้านควนเมือง 2547 : 2)

2. โรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นบ้านเขาวัง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลพินิพน อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้าราชการตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่น จำนวน 12 นาย ในปัจจุบัน ร้อยตำรวจเอก เมื่อัน หอมกลิ่น ทำหน้าที่ครูใหญ่ (โรงเรียนตำราตรวจสอบระบบทราบเด่นบ้านเขาวัง 2547 : 3)

3. โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคนบ้านไทรยา ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบางขัน อําเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้าราชการตัวรวจตรวจสอบชายแคนที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคน จำนวน 12 นาย ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจำนวน 1 คน ในปีงบประมาณ ร้อยตัวรวจรีสำเริง เกือบหนุน ทำหน้าที่ครูใหญ่ (โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคนบ้านไทรยา 2547 : 3)

4. โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคนบ้านยุงงาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบางขัน อําเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้าราชการตัวรวจตรวจสอบชายแคนที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตัวรวจ ตรวจสอบชายแคน จำนวน 12 นาย ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจำนวน 1 คน ในปีงบประมาณ ร้อยตัวรวจ โท ประกอบ หาพันธ์ ทำหน้าที่ครูใหญ่ (โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคนบ้านยุงงาน 2547 : 3)

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคน

เพื่อขอจัดความไม่รู้หนังสือเพื่อเสนอโอกาสให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ในการได้รับการบริการทางการศึกษาจากรัฐ ทั้งนี้ ก็โดยด้วยหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคน มิได้มุ่งเน้นที่จะให้ประชาชน อ่านออกเขียน ได้ หรือรู้หนังสือเท่านั้น แต่เป็นการศึกษาแบบครบวงจร ผู้ที่ได้รับความรู้จากโรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคน ไปแล้วนั้น สามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตตลอดจนการปรับปรุงชีวิตเป็นอย่างให้ดีขึ้น (คู่มือการดำเนินงาน โรงเรียนตัวรวจตรวจสอบชายแคน กองบังคับการตัวรวจตรวจสอบชายแคน ภาค 4 2539 : 5)

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ผลงานวิจัยในประเทศ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2543 และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามคณะและประเภทของนายจ้าง ผลการวิจัย พบว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2543 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ในวิชาชีพ ส่วนความเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามคณะพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม และคณะวิทยาลัยเทคโนโลยี อุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน สำหรับ การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามประเภทของนายจ้างพบว่า นายจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจกับนายจ้างของหน่วยงานเอกชนมีความพึงพอใจต่อ

บันทึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจมากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชน

ไซยา กัญญาพันธุ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จของงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน นโยบายและการบริหาร สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พนวจ

- ครูโรงเรียนพัฒนานิคม ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป
 - ครูโรงเรียนพัฒนานิคม มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 - ครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีกับที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสำเร็จของงาน
 - ครูที่มีวุฒิศึกษาปริญญาตรี กับที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
 - ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปีกับที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ประเสริฐ ชมนนวัง (2539 :: บทกัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนาและกำลังใจของข้าราชการในจังหวัดขอนแก่น สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พนักงานพัฒนาและข้าราชการกรมการปกครองอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การยอมรับจากสังคม และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนาและข้าราชการในระดับสูง คือ สภาพการทำงาน เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ศักดิ์ศรีของอาชีพ และการยอมรับจากสังคม

องค์กรที่ หทัยบุฑ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองปราบปราม ศึกษาเฉพาะกรณี กองกำกับการ 2 กองปราบปราม พบว่า ข้าราชการตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 30-40 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สถานภาพสมรส ระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี และมีระดับชั้นยศจ่าสิบตรี - นายดาบตำรวจ ส่วนระดับขวัญของข้าราชการตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านการเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ปัจจัยด้านความเห็นแก่ตนความรู้ความสามารถในการทำงาน ตัวแหน่งที่ปฏิบัติ และปัจจัยด้านลักษณะงานอยู่ในระดับเดียวกัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านโอกาสก้าวหน้า

ในตำแหน่งหน้าที่ ปัจจัยด้านสวัสดิการของหน่วยงาน และปัจจัยด้านความมั่นคงในงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ไม่ดี คือ ปัจจัยด้านความเพียงพอของเงินเดือนและรายได้พิเศษ และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ล้วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกำลังขวัญในการปฏิบัติงาน พนว่า ปัจจัยที่มีผลต่อกำลังขวัญในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ การเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน รองลงมาคือ ปัจจัยความเหมาะสมด้านความรู้ความสามารถในตำแหน่งงาน ที่ปฏิบัติ ส่วนปัจจัยคุณลักษณะส่วนตัวที่มีผลต่อกำลังขวัญในการปฏิบัติงาน คือ ระยะเวลาการทำงานและระดับขั้นยศ

รุจní คงเจริญ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ขวัญในการปฏิบัติงานของนายตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในโรงเรียนตำรวจนครบาลและโรงเรียนตำรวจนครบาล พนว่า นายตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในโรงเรียนและโรงเรียนตำรวจนครบาล มีขวัญในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของขวัญในการปฏิบัติงาน ในทุกด้าน ได้แก่ ความอ่อนอุ่นใจในการทำงาน ความเพิงพอในการบริหารของผู้บังคับบัญชา โอกาสในการได้ใช้ความรู้ความสามารถ ศักดิ์ศรีของอาชีพ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา โอกาส ก้าวหน้าในการทำงาน ความเพิงพอใจต่อรายได้และสวัสดิการอยู่ในระดับสูง ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกัน และผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ค่อนข้างดี และในด้านอายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง การได้รับการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก

สุเทพ กลมกล่อม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวженแผนกสายตรวจรถยนต์และรถจักรยานยนต์ กองกำกับการสายตรวจ กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล พนว่า เจ้าหน้าที่ตำรวженแผนกสายตรวจรถยนต์และรถจักรยานยนต์มีขวัญในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนี้อยู่น้อยกว่า ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ไม่มีผลต่อความแตกต่างระดับขวัญ และเจ้าหน้าที่ตำรวженแผนกสายตรวจรถยนต์และรถจักรยานยนต์ มีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

บริสุทธิ์ นุศรีวอ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ศึกษาเฉพาะกรณีของข้าราชการตำรวจนักสังกัดกองทะเบียนพล กรมตำรวจน พนว่า ข้าราชการตำรวจนักสังกัดกองทะเบียนพล กรมตำรวจน มีสภาพขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์สูง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับขวัญในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญ พนว่า มีปัจจัย 6 ประการที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา กับผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่าง

เพื่อนร่วมงาน ลักษณะงานที่ทำ โอกาสความก้าวหน้า สภาพการปฏิบัติงาน และความมั่นคงในการทำงาน

ปริทัศน์ ส่วนสุข (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ข้อมูลและประสิทธิผลในการทำงานของข้าราชการตำรวจ โรงเรียนนายร้อยตำรวจพบว่า ข้าราชการตำรวจมีระดับข้อมูลปานกลาง ความแตกต่างภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ เงินเดือน อายุราชการ หน้าที่ การศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน ทำให้ข้อมูลและประสิทธิผลในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และซึ่งพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีข้อมูลในการทำงานสูง จะสามารถทำงานอย่างประสิทธิผล ในการทำงานสูง แต่ ข้าราชการตำรวจที่มีระดับข้อมูลในการทำงานต่ำ ไม่สามารถทำงานอย่างประสิทธิผล ในการทำงานในระดับสูงหรือต่ำ ส่วน ข้าราชการตำรวจที่มีข้อมูลในด้านความพึงพอใจในงาน ความมั่นคงในหน้าที่ และ ได้รับการยอมรับสูง จะสามารถทำงานอย่างประสิทธิผลของงานสูง ได้อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สาริยา น้อยมา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ข้อมูลในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการตำรวจสังกัดกองตรวจคนเข้าเมือง 2 โดยศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อข้อมูลในการปฏิบัติงาน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส ชั้นยศ ระยะเวลาในการรับราชการ และอายุ ส่วนข้อมูลในการทำงาน 10 ด้าน ได้แก่ ลักษณะงาน สภาพการปฏิบัติงาน ความมั่นคงของงาน ความเรียบง่ายก้าวหน้า เงินเดือนและผลประโยชน์เกือบถูก ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา การได้รับการยอมรับและประสบความสำเร็จ ด้านการบังคับบัญชาและความเชื่อมั่น ในด้านบังคับบัญชา สถานภาพทางสังคม และด้านนโยบายและการบริหารงาน พนักงานที่มีข้อมูลในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองตรวจคนเข้าเมือง 2 อยู่ ในระดับปานกลาง ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อข้อมูลในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจมี 3 ตัวแปร คือ ชั้นยศมีผลผลกระทบต่อข้อมูลในการปฏิบัติงานในด้านความมั่นคงของงาน และสถานภาพสมรส มีผลผลกระทบต่อข้อมูลในการปฏิบัติงานในด้านเงินเดือนและผลประโยชน์เกือบถูก

สมควร บุพพันหมวย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ข้อมูลกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์การ ศึกษาระบบ บริษัทของกิจ เท็กไทร์ จำกัด พนักงานของบริษัทของกิจ เท็กไทร์ จำกัด มีข้อมูลกำลังใจในด้านการบริหารและด้านเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับสูง และมีข้อมูลกำลังใจด้านค่าตอบแทน ด้านผู้บังคับบัญชาและด้านความพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานชายกับพนักงานหญิงมีข้อมูลกำลังใจด้านค่าตอบแทนและด้านผู้บังคับบัญชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพนักงานแผนกห้องผู้บังคับบัญชาแผนกห้องผู้บังคับบัญชาและด้านผู้บังคับบัญชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจกับข้อมูล

กำลังใจของพนักงาน พบว่า ปัจจัยด้านเงินเดือนมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจด้านกำลังเห็นที่ได้รับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุจอนา ชูแพน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ขวัญของผู้อำนวยการตรวจพิสูจน์ระดับรองสารวัตร สังกัดสำนักงานวิทยาการตำรวจนพว่า ขวัญของผู้อำนวยการในการรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีตัวแปรในเรื่องเงินเดือนและสวัสดิการกับความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงานอยู่ในระดับปานกลางค่อยข้างต่ำ ตัวแปรเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความสัมพันธ์กับบุคลากรในองค์กรและความต้องการ

ชุมพล เตเมศักดิ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 และเขตการศึกษา 8 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 จังหวัด ในด้านการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ตำแหน่งงานความรู้สึกใน การรับผิดชอบ อำนาจปักครองของผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา รายได้เงินเดือน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน ผู้บังคับบัญชา รายได้เงินเดือน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่าศึกษาธิการอำเภอ มีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับมากในปัจจัยที่ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ในด้านความสำเร็จในการทำงาน ได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน และความรู้สึกในความรับผิดชอบ ส่วนปัจจัยอนามัยศึกษาธิการ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในด้านอำนาจปักครองของผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ความพึงพอใจในเงินเดือน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน

ประชัด อุดมศิลป์ (2535 : 117 - 118) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมและรายได้ไม่แตกต่างกัน แต่โดยสภาพแวดล้อมทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือและด้านเงินเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ด้านลักษณะของงานและด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างโดยส่วนรวม และโดยสภาพแวดล้อมทั้งหมด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เงินเดือนและสภาพแวดล้อมใน

การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน แต่โดยภาพรวมทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แวนูเชิง มะรอน尼 (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับปานกลาง ครูเพศชายและครูที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจสูง และโดยส่วนรวมครูมีความพึงพอใจด้านปัจจัยครุภัณฑ์และปัจจัยค้าขายไม่แตกต่างกัน

สมนึก มีแสง (2530 : 109 - 110) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง ครูเพศชายและเพศหญิงมีระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีค่าอย่างมากและครูที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี และครูที่มีอายุราชการสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หนึ่งองค์ประกอบ คือ นโยบายการบริหาร ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี และครูที่มีอายุราชการสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามองค์ประกอบ คือ ได้รับการยอมรับนับถือ เงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อญูดและสภาพการทำงาน ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

สังคม โพธิรุนทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรณาการ การบริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยศึกษาอาจารย์จำนวน 292 คน ผลการศึกษาพบว่าบรรณาการการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์อยู่ในระดับปานกลางทุกขนาด โรงเรียน และความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบรรณาการการบริหารทุกองค์ประกอบ

อนุวัฒน์ชัย ชูคำ (2534 : 118 - 119) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษามีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ และด้านเงินเดือนและค่าจ้าง ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่วุฒิการศึกษาต่ำกว่ามีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวรรณ ภูติพิชัย (2541 : 53) ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนกลาง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และการศึกษาของ วันชัย ฉลวยเจริญวงศ์ (2542 : 88 - 89) พบว่า ครูศิลปะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในด้าน ค่าตอบแทนและผลประโยชน์ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ และด้านสัมฤทธิผลในการทำงาน โดยมีความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง และผลการศึกษาของ บุญรา คุปต์วนทุ (2535 : 103) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา ห้องที่กันการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านเงินเดือน ด้านสภาพการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่ามีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การศึกษาในเรื่องนี้มีการศึกษาวิจัยในแต่ละด้าน แต่ก็ต้องก้าวไปขั้นอยู่กับความแตกต่างของลักษณะงานแต่ละองค์กร สถานการณ์ และบริบท อันๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสถานภาพส่วนบุคคลและองค์ประกอบในการปฏิบัติ ที่จะนำมาใช้ในการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการตำรวจตะร่วงชายแดนที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตำรวจตะร่วงชายแดน ในสังกัดกองกำกับ การตำรวจนครบาล 42 ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและภาระค่าใช้จ่าย

องค์ประกอบในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เงินเดือนและค่าตอบแทน นโยบาย การบริหาร สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน และ การปักครองบังคับบัญชา

ຜູ້ອໍານວຍວິຊາ

เดอเรียนด้า (เสน่ห์ โอสุกรรม 2541 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Dereinda 1984 : 1267) พยายามว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันทุกหลักของงาน

ยกเว้นการเลื่อนตำแหน่งและสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในระดับสูง ได้แก่ ลักษณะงานที่ทำเพื่อร่วมงาน การปักครองบังคับบัญชา ส่วนสิ่งที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจน้อยได้แก่เงินเดือน

แฮมเมอร์ (แพร็งค์ ชูเพชร 2537 : 56 ; อ้างอิงมาจาก Hamer 1971 : 3373 - A) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของครูในชั้นพิเศษ ในรัฐไอโวอา สหรัฐอเมริกา โดยใช้ทฤษฎีของเชอร์เบอร์ก จากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่ทำให้ครูพอใจในการทำงาน คือ ด้านการควบคุมบังคับบัญชา ความมั่นคงในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นโยบายและการบริหารชีวิต ส่วนตัว เงินเดือน ลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

แจคสัน (แพร็งค์ ชูเพชร 2537 : 56 ; อ้างอิงมาจาก Jackson 1974 : 7560 - A) แห่งมหาวิทยาลัยนอร์ธอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของแนวความคิดผู้บริหาร วิทยาลัยต่อองค์ประกอบของทฤษฎีสองปัจจัยของเชอร์เบอร์ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับกลางจำนวน 422 คน และรองประธานกรรมการบริหารจำนวน 357 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับกลางและรองประธานกรรมการบริหาร เลือกปัจจัยกระตุ้นมากกว่าปัจจัยค้ำจุน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่จำเป็นที่มีส่วนไปที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

加魯古 (เสน่ห์ ใจธุกรรม 2541 : 23 - 24 ; อ้างอิงมาจาก Karugu 1980 : 38 - A) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานระหว่างครู โรงเรียน ประถมศึกษากับครูใหม่เมืองในโรมา ประเทศเคนยา และเปรียบเทียบการรับรู้องค์ประกอบด้านการทำงานที่เลือกได้ 14 ข้อ จาก Herzberg's two Factor theory ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างได้เจาะจงในเรื่องความมั่นคงในการทำงาน การไม่มีแนวทางเลือกวันหยุด ความรับรู้ในเรื่องการสร้างชาติ โอกาสในการศึกษา การรักงานของตนรักเด็ก กิจกรรมนอกหลักสูตรและการติดต่อสื่อสารกับครู ผู้ปกครองและนักเรียน องค์ประกอบด้านการทำงานที่พึงพอใจมากที่สุด และเป็นองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุที่บังคับอยู่ในตำแหน่ง องค์ประกอบที่ถูกจัดไว้ว่าที่ไม่น่าพึงพอใจและเป็นผลให้มีความต้องการออกจากงานคือ ค่าจ้างต่ำ วิธีการเลื่อนตำแหน่งโดยระบบอุปถัมภ์ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ดีไม่มีโอกาสก้าวหน้า ไม่มีค่าเช่าบ้านสำหรับสตรีที่สมรสแล้วไม่มีสิทธิในการยืมเงิน นโยบายในการบริหารและความถี่ของการนิเทศ ความล้าช้าในการซ่อมแซมอุปกรณ์ ในโรงเรียน การเปรียบเทียบการรับรู้องค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านจูงใจและค้ำจุน ไม่แตกต่างกัน

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni 1973 : 191 - 207) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผล ให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างครูในเขตการศึกษาต่างๆ ของเมืองมอนโรเคนต์ รัฐนิวยอร์ก จำนวน 3,382 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. การยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงาน และความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

2. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การปกป้องบังคับบัญชาในนโยบายและการบริหารงาน และความเป็นส่วนตัว เป็นองค์ที่ทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูมีความรู้สึกที่ดีต่อความสำเร็จของงาน และการได้รับการยอมรับนับถือในระดับสูงและมีความรู้สึกไม่พึงพอใจในเรื่องความยุติธรรม และฐานะของอาชีพมากที่สุด

4. ผลการวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎีของเชอร์ชเบอร์ก ที่กล่าวว่า ด้านที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็นสองอย่างคือแตกต่างและไม่มีความสัมพันธ์กัน

5. เพศ ตำแหน่ง และประเภทโรงเรียนที่ทำการสอน ไม่มีผลทำให้ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า แนวคิดของการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ส่วนใหญ่จะทำการศึกษาในรูปแบบการใช้ทฤษฎีสองปัจจัยของเชอร์ชเบอร์ก โดยศึกษาจากปัจจัย กระตุ้น 5 ด้าน คือ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ปัจจัยคำนวณ 5 ประการ คือ เงินเดือนและค่าตอบแทน นโยบาย และการบริหาร ความสัมพันธ์กันเพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและการปกป้อง บังคับบัญชา และพบว่า ข้าราชการครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันตามตำแหน่ง เพศ อายุ ความสามารถ ประสบการณ์ทำงาน เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่า สอดคล้องกับการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตัวราชurenchayaden ที่ทำหน้าที่ครู โรงเรียนตัวราชurenchayaden ที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ จึงได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปร ในการวิจัย ในครั้งนี้